

Rapport

Projectnummer: 375561

Referentienummer: SWNL0268050

Datum: 30-10-2020

Verkennd natuuronderzoek Rand Bolwerk te Berkel en Rodenrijs

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Opdrachtgever:
Gemeente Lansingerland
Tobias Asserlaan 1
2662 SB BERGSCHENHOEK

Verantwoording

Titel	Verkennd natuuronderzoek Rand Bolwerk te Berkel en Rodenrijs
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	375561
Referentienummer	SWNL0268050
Revisie	D1
Datum	30-10-2020
Auteur	
E-mailadres	
Gecontroleerd door	
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek.....	4
1.3	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten	4
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden.....	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie	7
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	7
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming.....	9
3.1	Toetsingskader	9
3.2	Methode	11
3.3	Voorkomende ecotopen.....	12
3.4	Planten.....	13
3.5	Vleermuizen	13
3.5.1	Vaste rust- en voorplantingsplaatsen.....	13
3.5.2	Voerageergebied en vliegroutes.....	14
3.6	Overige zoogdieren	14
3.7	Vogels	15
3.8	Amfibieën en reptielen	15
3.9	Vissen	15
3.10	Ongewervelden	16
4	Natuurbeleidskaders	17
4.1	Toetsingskader	17
4.2	Natuurnetwerk Nederland	17
4.3	Gebieden buiten het NNN	18
4.4	Gemeentelijk beleid	19
5	Conclusies	20
5.1	Wet natuurbescherming.....	20
5.2	Natuurbeleidskaders	20
5.2.1	Natuurnetwerk Nederland	20
5.2.2	Gebieden met natuurwaarden buiten het NNN.....	21
5.3	Samenvattende tabel.....	21
	Referenties	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Lansingerland is voornemens om twee uitwerkingsplannen (Wro) in procedure te brengen voor een nieuwbouwproject in Berkel en Rodenrijs waarbij (1) de woningbouw een groter plangebied krijgt en (2) de realisatie van een nutsgebouw. Wanneer bij voorgenomen ontwikkelingen beschermde plant- of diersoorten of beschermde gebieden in het geding kunnen zijn, dienen deze te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Om inzichtelijk te maken of de kans bestaat dat dit het geval is bij de voorgenomen plannen is dit verkennende onderzoek uitgevoerd.

1.2 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

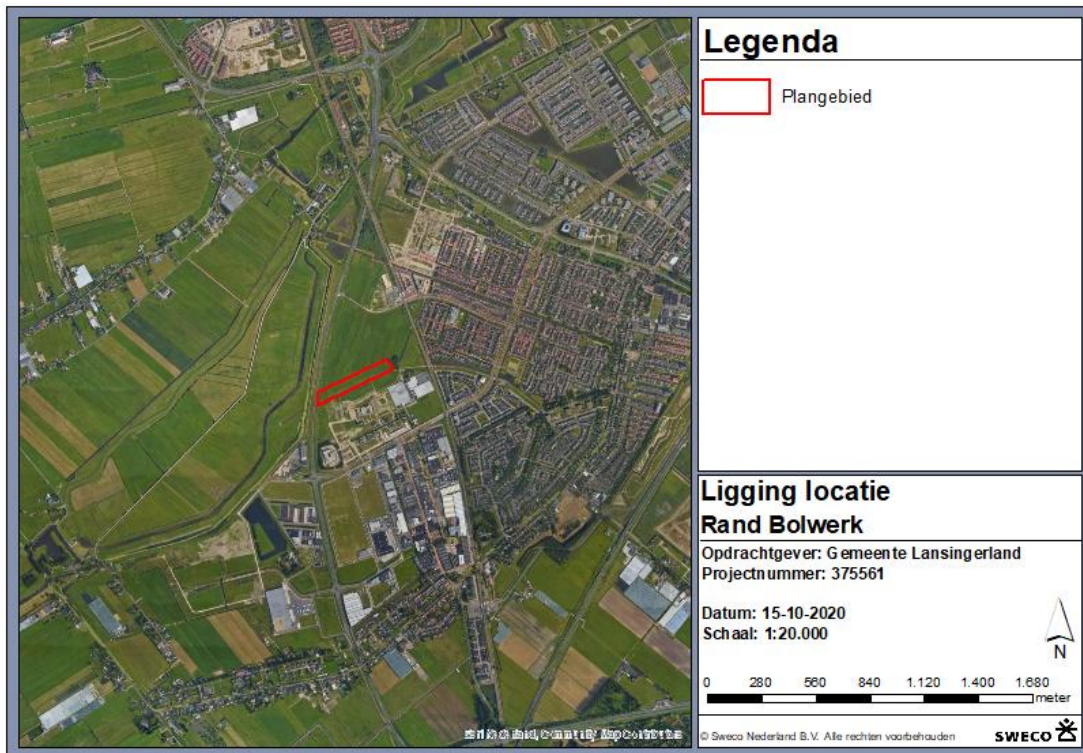
- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - Soorten;
 - Houtopstanden.
- Natuurnetwerk Nederland (NNN).
- Andere provinciaal beschermde gebieden buiten het NNN.
- Gemeentelijk beleid.

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van het plan op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Toetsing heeft plaatsgevonden op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders. In het rapport worden de mogelijke vervolgstappen besproken die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures.

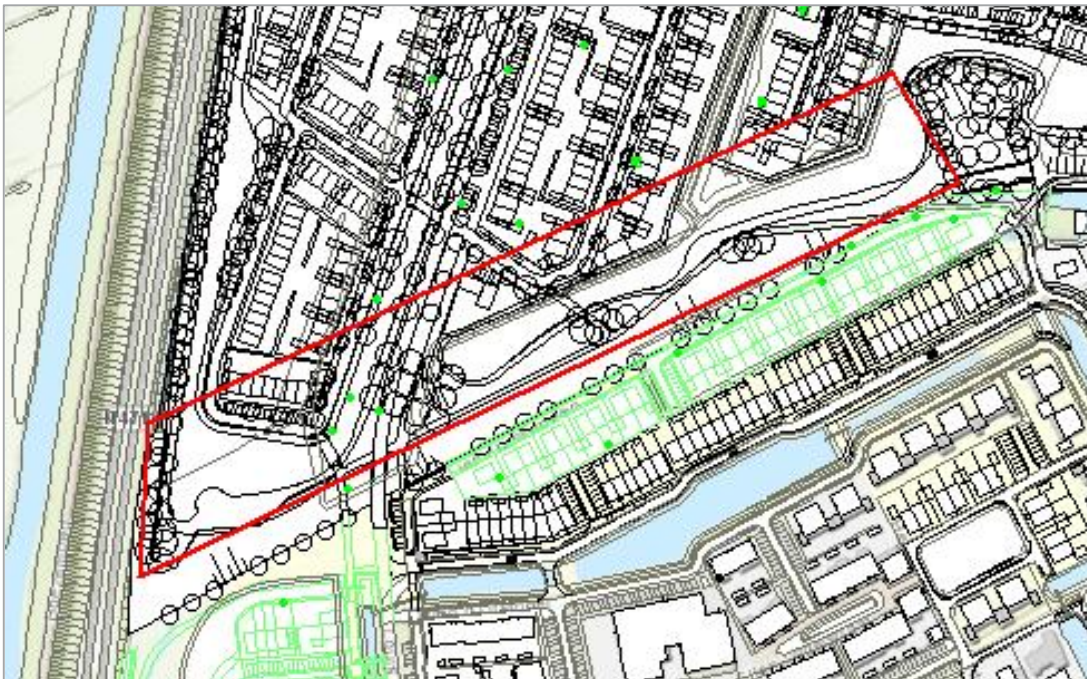
1.3 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

Het plangebied is gelegen in Berkel en Rodenrijs, gemeente Lansingerland in de provincie Zuid-Holland, zie figuur 1.1. Ten noorden en ten westen van het plangebied ligt de groenzone Berkel-Pijnacker die onderdeel uitmaakt van de Groenblauwe Slinger; de ruimtelijke en ecologische verbindingszone tussen Midden-Delfland en het Groene Hart. Ten noorden en oosten van het plangebied liggen woonwijken en ten zuiden liggen de bedrijvenparken Oudeland en Rodenrijs.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het te ontwikkelen deelplan 6 (Westpolder/ Bolwerk), zie figuur 1.2. In de Westpolder wordt woningbouw met bijgaande voorzieningen zoals wegen en water gerealiseerd. De locatie Rand Bolwerk krijgt een parkachtige inrichting met een nutsgebouw voor de warmtevoorziening van de woningbouw.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood).

Figuur 1.2. Globale inrichting van het plangebied (rood).

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningplicht voor projecten die significant negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer volgens de in voorgaande alinea beschreven procedure. De provinciale beleidsregels stikstof geven hier een nadere inhoudelijke invulling aan.

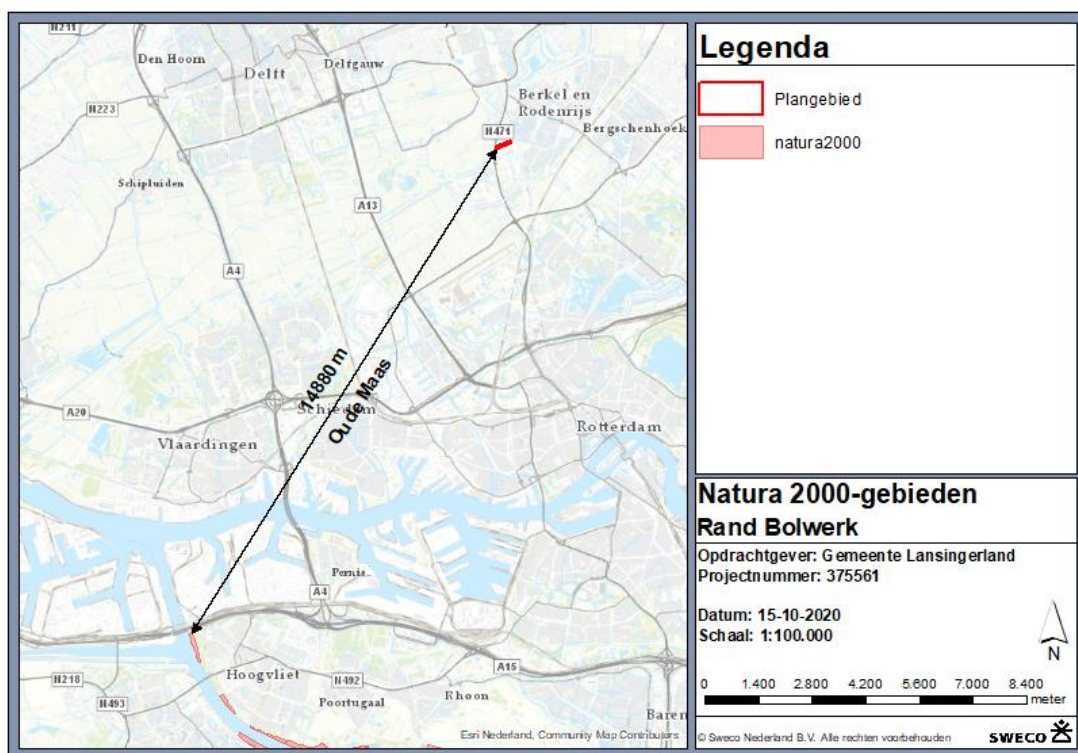
In de navolgende paragrafen is verkend of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden op basis van de ligging van het plangebied en reikwijdte van effecten. Indien op basis van deze verkenning effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn volgt passende beoordeling.
- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten volgt een ADC-toets.

- ADC-toets: hierbij dient aangetoond te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de Natura 2000 kaart zoals deze beschikbaar is via Nationaal Georegister. Hieruit blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Oude Maas' is gelegen op circa 14,9 km van het plangebied, zie figuur 2.1. De Oude Maas is een rivier die onder invloed van eb en vloed staat. De smalle uiterwaarden vormen het grootste, nog resterende zoetwatergetijdengebied van ons land. Door afsluiting van het Haringvliet is de getijdendynamiek afgenomen. Hoge delen van het gebied worden daarom bij getijdenhoogwaters niet meer regelmatig overspoeld. De gebieden bestaan uit getijdengrienden, wilgenbossen en vochtige terreinen met een riet- en ruigtevegetaties.¹

Figuur 2.1. Ligging van het plangebied (rode lijn) ten opzichte van het Natura 2000-gebied (roodbruin).

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Geluid en beweging die met werkzaamheden, gepaard gaan reiken enkele honderden meters ver. Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten van geluid en beweging op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand uit te sluiten. De werkzaamheden in het plangebied resulteren niet in een oppervlakteverlies van het Natura 2000-gebied, evenmin veroorzaakt het versnippering voor aangewezen soorten, verontreiniging en verdroging. De werkzaamheden leiden niet tot

¹ <https://www.natura2000.nl/gebieden/zuid-holland/oude-maas>

verstoring door verlichting en door mechanische effecten. Zie figuur 2.2 voor een overzicht van de effectenindicator (afkomstig van het ministerie van LNV).

De ontwikkeling kan in zowel aanlegfase als gebruiksfase gepaard gaan met emissie van stikstof. Deze emissie kan zich over een afstand van meerdere kilometers verplaatsen en zodoende van invloed zijn op stikstofgevoelige habitats en/of leefgebieden binnen het Natura 2000-gebied 'Oude Maas' of andere Natura 2000-gebieden. Om de hoeveelheid stikstofdepositie tijdens de aanleg en gebruiksfase te bepalen is een AERIUS-berekening nodig.

	Verstoring door mechanische effecten																
	Optische verstoring																
	Verstoring door trilling																
	Verstoring door licht																
	Verstoring door geluid																
	Verdroging																
	Verontreiniging																
	Vermesting door N-depositie uit de lucht																
	Verzuring door N-depositie uit de lucht																
	Versnippering																
	Oppervlakteverlies																
Storingsfactor	1	2	3	4	7	8	13	14	15	16	17						
Slikkige rivieroever	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■						
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■						
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■						
*Noordse woelmuis	■	■	■	■	...	■	...	...	...	...	■						
Bever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■						

■

 zeer gevoelig

■

 gevoelig

■

 niet gevoelig

⊠

 n.v.t.

...

 onbekend

Figuur 2.2. Effectenindicator voor het Natura 2000-gebied Oude Maas².

² <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=108&selectActiviteit=Industrie&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Met artikel 3.10 van de wet wordt het mogelijk gemaakt om die bescherming op te heffen om redenen die onder meer verband houden met de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied, bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw, bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer en/of bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied. Met artikel 8.1 van de verordening uitvoering Wet natuurbescherming van de provincie Zuid-Holland wordt een dergelijke vrijstelling gegeven. De diersoorten waarop de vrijstelling ten behoeve van ruimtelijke ingrepen ziet worden genoemd in tabel 1.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten in Zuid-Holland (Provincie Zuid-Holland 2016).

Nederlandse naam
Aardmuis
Bastaardkikker
Bosmuis
Bruine kikker
Bunzing
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Gewone pad
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Kleine watersalamander
Konijn
Meerkikker
Ree
Rosse woelmuis
Veldmuis
Vos
Wezel
Woelrat

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuw wet. Er is dan geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna:

Zorgplicht (artikel 1.11)

- lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - onderdeel a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - onderdeel b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - onderdeel c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), periode 2015 – 2020;
- NDFF Verspreidingsatlas (www.verspreidingsatlas.nl).

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 15 oktober 2020 door een deskundig ecoloog³ van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen) en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in kader van Wet natuurbescherming van toepassing is.

³ Onder een ecologisch deskundige wordt een persoon verstaan die aantoonbare kennis en ervaring heeft op het gebied van soort specifieke ecologie doordat deze: op HBO- of universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie, en/of als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of werkzaam is voor een terrein beherende organisatie zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties, en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming

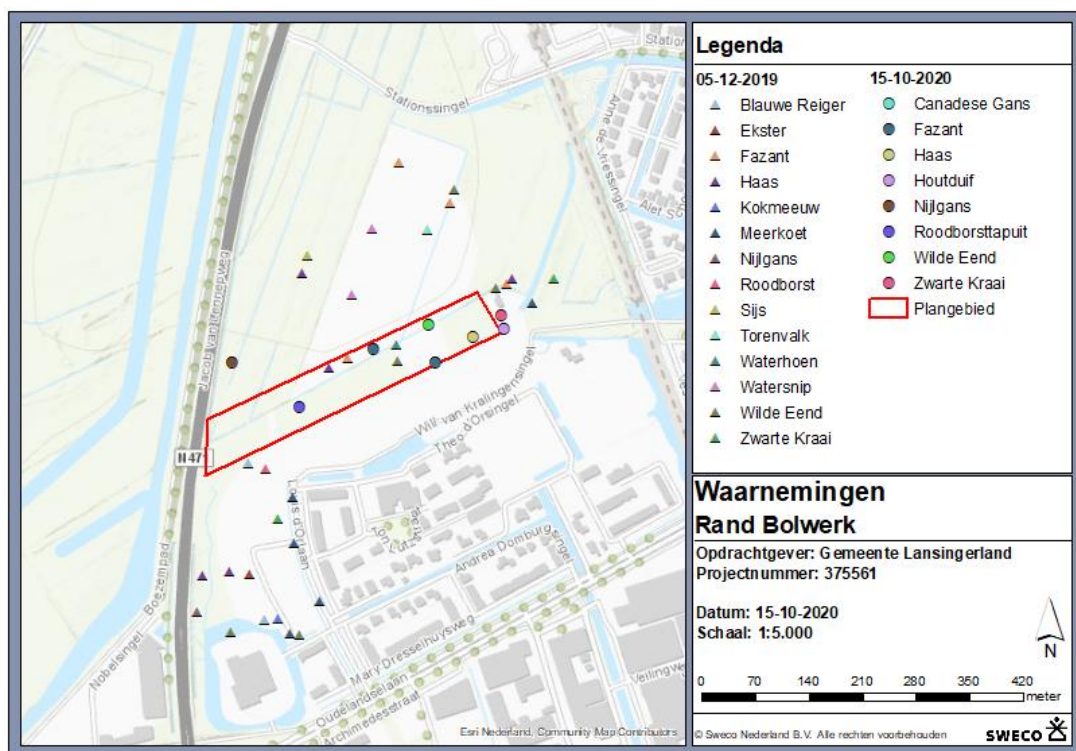
Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.3 Voorkomende ecotopen

Het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein wat voorbelast is geweest. Momenteel bestaat het plangebied voor een deel uit grasland en voor een deel uit kruidenrijke grond met opschot. Voor een impressie van het plangebied zie figuur 3.1. In figuur 3.2 zijn alle waarnemingen weergegeven tijdens het veldbezoek van 5 december 2019 en 15 oktober 2020.

Figuur 3.1. Impressie van het plangebied.

Figuur 3.2. Waargenomen soorten tijdens de veldbezoeken van 5 december 2019 en 15 oktober 2020.

3.4 Planten

De NDFF toont geen waarnemingen van beschermde plantensoorten binnen het plangebied en nabije omgeving. In het plangebied is geen sprake van een dergelijke leefomgeving en/of de juiste leefomstandigheden voor beschermde soorten. De aangetroffen soorten zoals brandnetel, rode en witte klaver, brede en smalle weegbree duiden op een voedselrijke bodem. De meeste beschermde soorten hebben een voorkeur voor een voedselarme bodem. Het wordt uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect heeft op beschermde soorten. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot beschermde flora is niet noodzakelijk.

3.5 Vleermuizen

De NDFF toont waarnemingen van gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis in het plangebied en de directe omgeving. Daarnaast kan op basis van de verspreidingsatlas en habitat ook de laatvlieger voorkomen in en in de omgeving van het plangebied.

3.5.1 Vaste rust- en voorplantingsplaatsen

Vleermuizen zijn op basis van de keuze in verblijfplaatsen globaal in twee soorten te verdelen: soorten die hun verblijfplaats in gebouwen hebben en vleermuizen die hun verblijfplaats in bomen hebben.

Gebouwbewonende vleermuizen

Gebouwbewonende soorten hebben hun verblijfplaats in allerlei kleine holten in gebouwen, zoals in de spouwmuur en achter gevelbetimmering. In het plangebied zijn geen gebouwen

aanwezig. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

Boombewonende vleermuizen

Boombewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats onder ander in holtes en achter loszittende bast in bomen. In het projectgebied zijn geen bomen aanwezig. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op verblijfplaatsen van deze soorten.

Effectbeoordeling

Vanwege het ontbreken van gebouwen en bomen worden negatieve effecten op vaste rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen is niet noodzakelijk. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

3.5.2 Foerageergebied en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen zijn ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen beschermd indien deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van een lokale populatie.

Vliegroute

Verschillende soorten vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen zoals bomenrijen, watergangen en houtwallen om te navigeren en ter beschutting tegen wind. Routes die regelmatig en door meerdere individuen gebruikt wordt noemen we een vliegroute. Vliegroutes zijn nodig om zich te kunnen verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebied en vice versa. In het plangebied zijn geen structuren aanwezig die als vliegroute gebruikt kunnen worden. Buiten het plangebied kan de bomenrij en watergang langs de linkerzijde van de N471 potentieel een vliegroute vormen.

Foerageergebied

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van een foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied betreft waarschijnlijk geen belangrijk foerageergebied, er is namelijk voldoende uitwijkmogelijkheid naar bijvoorbeeld de bredere sloot, overige akkerland en weilanden in de omgeving en in de luwte van de bomenrij langs de N471.

Effectbeoordeling

De ontwikkeling heeft geen effect op belangrijk foerageergebied van vleermuizen, er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig. De ontwikkeling van een park bij Rand Bolwerk kan het foerageergebied verbeteren. Aanvullend onderzoek naar vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen is niet noodzakelijk. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

3.6 **Overige zoogdieren**

De NDFF toont waarnemingen van haas, konijn, vos, wezel, hermelijn en diverse muizensoorten. De egel is waargenomen in de woonwijken rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek is de haas waargenomen. Voor genoemde soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling. Andere beschermde soorten worden op basis van het habitat niet verwacht. Nader onderzoek naar beschermde zoogdiersoorten is niet noodzakelijk. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot zoogdieren is niet nodig. De zorgplicht is wel van toepassing.

3.7 Vogels

De NDFF toont geen waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten in het plangebied. Buiten het plangebied toont de NDFF waarnemingen van de huismus, torenvalk en zwarte roodstaart. Er zijn in het plangebied geen geschikte locaties aanwezig voor nesten van soorten met jaarrond beschermde nesten. Er staan geen gebouwen voor gebouwnestende soorten en geen bomen voor boomnestelende soorten.

Tijdens het veldbezoek in december 2019 en oktober 2020 zijn er verschillende soorten waargenomen zie figuur 1.3. De meerkoet en wilde eend zijn aanwezig in de sloten/watergangen in het plangebied. De fazant verschuilt zich in de ruigte op de voorbelasting. De grutto maakte gebruik van de plassen die zijn ontstaan tussen de ruigte op de voorbelasting. De graspieper, veldleeuwerik, scholekster, kieviet, wilde eend en de fazant kunnen van het grasland en de ruige vegetatie gebruik maken om tussen te broeden en watervogels zoals de meerkoet kunnen gebruik maken van het riet langs de watergang om tussen te broeden.

Nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten is niet nodig. In de bomen en het struweel kunnen wel algemene vogels zoals hierboven genoemd gaan broeden in het plangebied. Alle in Nederland broedende vogels zijn beschermd. Voorafgaand aan de werkzaamheden binnen het broedseizoen (ca. half maart – tot juli) is het uitvoeren van een broedvogelcontrole noodzakelijk. Wanneer er één of meerdere nesten aanwezig zijn van algemene broedvogels dient er gewacht te worden tot de jongen het plangebied hebben verlaten. Om het tot broeden komen te ontmoedigen kan er gekozen worden om voor de start van het broedseizoen het terrein ongeschikt te maken door de vegetatie kort te maaien.

3.8 Amfibieën en reptielen

De NDFF toont waarnemingen van de gewone pad, meerkikker en bastaardkikker in de omgeving van het plangebied. Naast deze soorten worden ook andere algemene soorten verwacht zoals de bruine kikker en kleine watersalamander. Van beschermde soorten kan volgens de verspreidingsatlas de rugstreeppad in de omgeving voorkomen. Het plangebied en de omgeving is vanwege de begroeiing ongeschikt habitat voor de rugstreeppad. De werkzaamheden kunnen wel leiden tot een geschikt habitat voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een pioniersoort die snel geschikte gebieden kan betrekken. Door het bouwrijp maken kan het plangebied veranderen in een grote zandvlakte, dit is bij uitstek geschikt voor de rugstreeppad, gecombineerd met de aanwezige sloten is voorplanting en overwintering dan ook zeer goed mogelijk. Maatregelen om de rugstreeppad te weren van het bouwterrein worden geadviseerd. Aanvullend onderzoek naar beschermde soorten is niet noodzakelijk. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig. De zorgplicht is wel van toepassing.

3.9 Vissen

Er bevinden zich sloten in het plangebied, de meeste sloten zijn aangesloten op andere sloten in de omgeving, zie figuur 3.3. De NDFF toont geen waarnemingen van beschermde soorten in en in de omgeving van het plangebied. Soorten zoals de grote modderkruiper en rivierdonderpad worden ook niet in deze sloten verwacht. Algemene soorten die in de sloten kunnen voorkomen zijn driedoornige stekelbaars en tiendoornige stekelbaars, de kleine modderkruiper en bittervoorn. Nader onderzoek naar beschermde soorten is niet nodig. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot vissen is niet noodzakelijk. De zorgplicht is wel van toepassing.

Figuur 3.3. Impressie van de sloten in het plangebied.

3.10 Ongewervelden

Beschermden insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. In de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten. In het plangebied is geen sprake van een juiste leefomstandigheden voor beschermde soorten. Beschermde ongewervelde soorten zijn op basis van het aanwezige habitat uit te sluiten. Een ontheffing op grond kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk. De zorgplicht is wel van toepassing.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit:

- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - Gebieden buiten het NNN.
- Gemeentelijk beleid.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

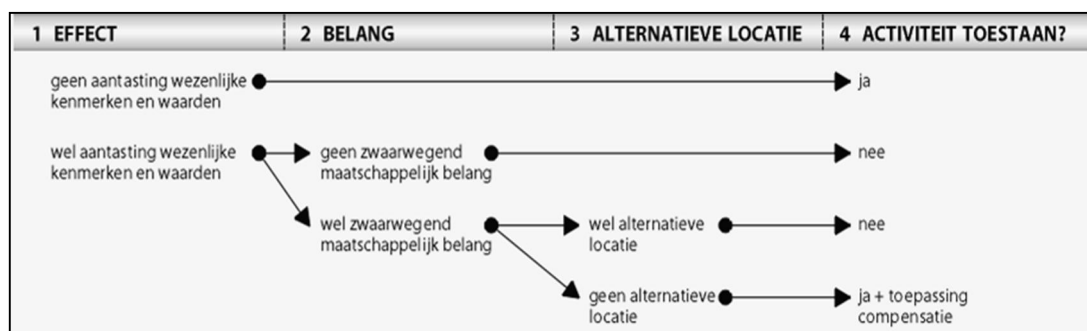
Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor de provincie Zuid-Holland is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”.

In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN gebieden in de omgeving van het Plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’.

In de provincie Zuid-Holland is de externe werking van het NNN niet van toepassing. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het Plangebied.

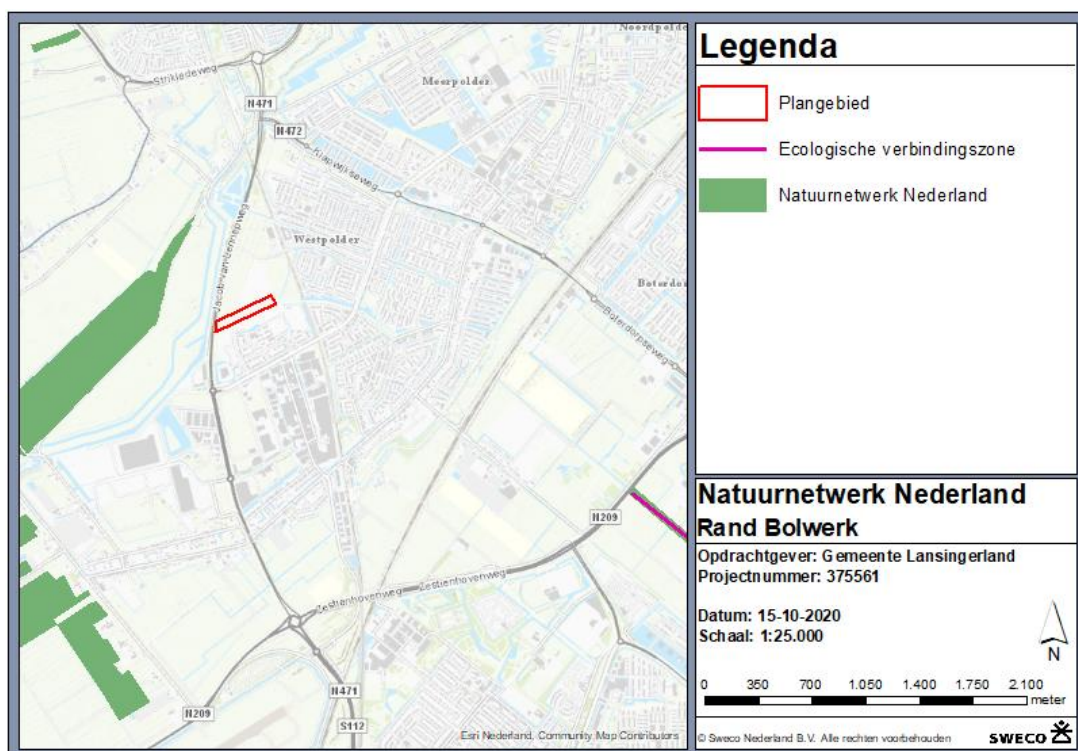

Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie, analyse en toetsing

Het plangebied ligt op circa 390 meter afstand tot het dichtstbijzijnde NNN-gebied en op circa 2,5 km afstand tot de dichtstbijzijnde ecologische verbindingzone, zie figuur 4.1.

De werkzaamheden vallen buiten de begrenzing van het NNN en de ecologische verbindingzone en hebben – doordat externe werking niet van toepassing is – geen negatief effect op het NNN en de ecologische verbindingzone. Het doorlopen van een Nee, tenzij procedure is niet nodig.

Figuur 4.1. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het meest nabijgelegen NNN (groen) en ecologische verbindingzone (roze).

4.3 Gebieden buiten het NNN

Toetsingskader

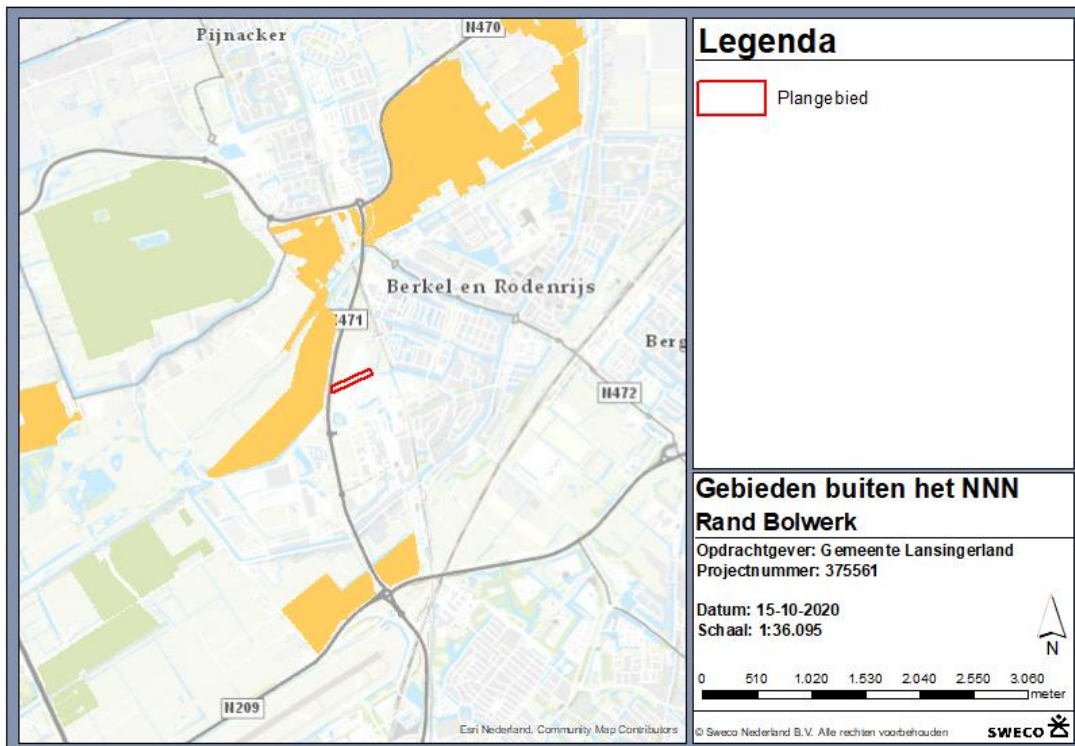
De bescherming van gebieden buiten het NNN (beschermingscategorie 2) is in de provincie Zuid-Holland geregeld in de Omgevingsverordening Zuid-Holland. De provincie wil een aantal specifieke waarden en gebieden in stand houden omdat ze landschappelijk, ecologisch of qua gebruikswaarde bijzonder en kwetsbaar zijn. De instandhouding van deze waarden vraagt om hierop toegespitste vormen van bescherming en ontwikkeling, naast de generieke bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen in deze gebieden zijn mogelijk, maar met inachtneming van het in stand houden van de specifieke waarden.

Het betreft gebieden met de volgende kwaliteiten:

- belangrijke weidevogelgebieden;
- openbare recreatiegebieden;
- groene buffers.

Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

Het plangebied ligt op circa 1,1 km afstand van het dichtstbijzijnde belangrijk weidevogelgebied en op circa 900 meter van het dichtstbijzijnde recreatiegebied, zie figuur 4.2. Externe werking op gebieden met beschermingscategorie 2 is niet van toepassing. Een nadere procedure hoeft niet te worden doorlopen.

Figuur 4.2. Ligging van het plangebied ten opzichte van de gebieden buiten het NNN; oranje/bruin: recreatiegebied en groen: belangrijk weidevogelgebied.

4.4 Gemeentelijk beleid

Lansingerland bezit vier typologieën groen- en recreatiegebieden. Uitgangspunt is behoud van de onderscheidende karakteristieken. Midden in de gemeente ligt het Annie M.G. Schmidtpark, het langste stadspark van Nederland. Aan de randen van de gemeente liggen het Hoge en Lage Bergse Bos, de Rottemeren, de Bleiswijkse Fles en de Groenzoom als een groene schil. Het plangebied is niet in de buurt van deze groen- en recreatiegebieden gelegen.

5 Conclusies

5.1 Wet natuurbescherming

Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Oude Maas' is gelegen op circa 14,9 km van het plangebied. De werkzaamheden in het plangebied resulteren niet in een oppervlakteverlies van het Natura 2000-gebied, evenmin veroorzaakt het versnippering voor aangewezen soorten, verontreiniging, verdroging. Negatieve effecten van geluid, beweging en trilling op de instandhoudingsdoelstellingen zijn uit te sluiten. Tevens kan de ontwikkeling gepaard gaan met emissie van stikstof. Deze emissie kan zich over een afstand van meerdere kilometers verplaatsen en zodoende van invloed zijn op het Natura 2000-gebied 'Oude Maas' of andere Natura 2000-gebieden. Een stikstofberekening geeft hier uitsluitsel over.

Soortenbescherming

Negatieve effecten op beschermde planten, vleermuizen overige zoogdieren, vogels met jaarrond beschermde nesten, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden zijn uitgesloten. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna. De zorgplicht houdt in dat de werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk worden nagelaten of maatregelen worden genomen om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

Algemene vogels kunnen gaan broeden in het plangebied. De graspieper, veldleeuwerik, scholekster, kieviet, wilde eend en de fazant kunnen van het grasland en de ruige vegetatie gebruik maken om tussen te broeden en watervogels zoals de meerkoet kunnen gebruik maken van het riet langs de watergang om tussen te broeden. Alle in Nederland voorkomende broedvogels zijn beschermd gedurende het broeden. Bij uitvoering van versturende werkzaamheden in het zomerhalfjaar (ca. half maart – half juli) is een check op aanwezigheid van nesten of nestindicerende vogels nodig. Wanneer er één of meerdere nesten aanwezig zijn van algemene broedvogels dient er gewacht te worden tot de jongen het plangebied hebben verlaten deze klaar zijn met broeden voordat er gemaaid kan worden.

Bij het dempen en graven van watergangen is het noodzakelijk om rekening te houden met dieren die in de watergang en omgeving voorkomen. In de sloten in het plangebied kunnen algemene amfibieën en vissen voorkomen. Hierbij kan er aan gedacht worden aan het werken vanuit één richting, het verplaatsen van kikkerdril en eisnoeren en het wegvangen en verplaatsen van aanwezige dieren. In de omgeving van het plangebied kan de rugstreeppad voorkomen, binnen het plangebied is momenteel niet het juiste habitat aanwezig voor deze soort. Het bouwrijp maken resulteert in een geschikt habitat voor deze soort. Om kolonisatie van de rugstreeppad te voorkomen wordt geadviseerd om een amfibieënscherm te plaatsen.

Geadviseerd wordt om een ecologisch werkprotocol op te laten stellen waarin mitigerende maatregelen nader zijn uitgewerkt.

5.2 Natuurbeleidskaders

5.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op circa 390 meter afstand tot het dichtstbijzijnde NNN-gebied en op circa 2,5 km afstand tot de dichtstbijzijnde ecologische verbingszone.

De werkzaamheden vallen buiten de begrenzing van het NNN en de ecologische verbingszone en hebben geen negatief effect op het NNN en de ecologische verbingszone. Het doorlopen van een Nee, tenzij procedure is niet nodig.

5.2.2 Gebieden met natuurwaarden buiten het NNN

Het plangebied ligt op circa 2 km afstand van het dichtstbijzijnde weidevogelgebied en op circa 3,5 km van het dichtstbijzijnde recreatiegebied. Externe werking op gebieden met beschermingscategorie 2 is niet van toepassing. Een nadere procedure hoeft niet te worden doorlopen.

5.3 Samenvattende tabel

In onderstaande tabel is een samenvatting weergegeven van de hierboven genoemde conclusies.

Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Natura 2000-gebieden	Stikstof	AERIUS-berekening	Nog niet bekend

Wet natuurbescherming: soortbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Planten	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Vleermuizen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Vogels	Algemene broedvogels	n.v.t.	- Start werkzaamheden voor start broedseizoen - Broedvogelcontrole bij start binnen broedseizoen - Broeden ontmoedigen door voor het broedseizoen de vegetatie kort te maaien
Amfibieën	Verstoring, doding en vernietiging voortplantingsplaatsen algemene soorten	n.v.t.	- Werken vanuit één richting - Het verplaatsen van kikkerdril en eisnoeren - Het wegvangen en verplaatsen van aanwezige dieren
	Mogelijke kolonisatie van de rugstreeppad	n.v.t.	Plaatsen van amfibieënschermen om kolonisatie te voorkomen
Reptielen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Vissen	Verstoring en doding algemene soorten	n.v.t.	- Werken vanuit één richting - Het wegvangen en verplaatsen van aanwezige dieren
Ongewervelden	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Natuurbeleidskaders	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Natuurnetwerk Nederland	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Gebieden buiten het NNN	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Gemeentelijk beleid	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Referenties

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), periode 2015-2020. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>
 NDFF verspreidingsatlas. Ingezien van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>
 Provincie Zuid-Holland (2016). Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949 (Prov. Blad 2016, 6788)
 Provincie Zuid-Holland (2019). Omgevingsverordening Zuid-Holland.

Websites

SOVON	www.sovon.nl
EIS Nederland	www.eis-nederland.nl
Vlinderstichting	www.vlinderstichting.nl
RAVON	www.ravon.nl
Zoogdiervereniging	www.zoogdiervereniging.nl